
DANIEL LERGON MACIEJ OLEKSZY

Flow

ms¹

The exhibition *Daniel Lergon, Maciej Olekszy. Flow* will be the first show featuring the works of these established painters at the Muzeum Sztuki in Łódź. Both Lergon, who hails from Berlin, and Olekszy, a native of Poznań, are at a specific juncture in their creative paths, wherein their artistic careers have seen a crystallisation following years of stylistic and technical exploration, which are indeed closely connected with one another. We can state all this differently – in the case of Lergon and Olekszy, their explorations venture into the inner world, the boundary points of which have been recognised, wherein the direction of their searching is pointed inward rather than outward. The common ground between the oeuvres of both artists is their focus on the specificity and properties of the painterly medium itself, with a particular emphasis placed on its materiality. Their painterly approaches cannot be fully defined using terms referring only to a sense of sight, because properties associated with touch are also important here; and in this respect, concepts such as density, fluidity or structurality seem necessary for the language of analysis. In the artistic practice of each, the creative process plays a key role, the material trace of which remains with the viewer.

Daniel Lergon's work is characterised by a foundational research focused on an analysis of visual phenomena created through the interaction of media with appropriately prepared substrata. In other words, the Berlin painter, by making recourse to a considered selection of both “non-painting” materials and painting pigments, aims to induce light and colour, additionally determined by the type of base he chooses to use. The presentation of his paintings at the Muzeum Sztuki consists essentially of two parts - the first, featuring several paintings from the earlier, monochromatic series, such as: *Reflective*, *Metal* or *Red on White*, and the second, showing works from his most recent *On Earth* series.

In the context of the Berlin artist's earlier experiments with “non-painting” materials, *On Earth* is distinguished by the choice of a traditional medium, that being oil paint. Lergon also abandons a uniform colour scale in favour of contrasting chromatic combinations. However, the painterly approach taken by Lergon would probably not have been possible without previous years of experience with using a variety of materials and substrates; and with his making recourse to chemical processes in order to produce optical effects.

As with earlier series, in *On Earth* the most important aspect is interaction, which is what happens at the meeting-point of different interfaces. Here Lergon selects pigments with certain physical properties, as well as selecting the procedure and sequence of their application in order to create compositions that possess a complex texture that offers unpredictable results; giving rise as they do to contrastive surfaces that boast intense colour tones and planes with a matte and muted aspect. Assumed non-figurativity and a focus on the specificity of painting as a medium bring Lergon's work closer to what could be described as a modernist purity, and align it with the elimination of narrative functions as postulated by Clement Greenberg. However, such an interpretation would not take into account the artist's interest in the nature of perception, and the physical processes and the phenomenon of light, wherein the artist subjects materials and pigments

Maciej Olekszy
Głowa / Head
2023
olej, płótno / oil, canvas

to transformations within a limited plane, which, in turn, evoke material transformations from the distant histories of Earth.

In the context of classic painting genres, Maciej Olekszy's work could be considered a contemporary interpretation of the motifs of nude painting and portrait. While his painting is figurative, it is so in a very specific way; wherein the phenomena of the visible world are only the starting points for a process of synthesis, and wherein the reduction of shapes leads to the limits of abstraction; and wherein the trajectory of a composition is determined by the kinetics of gesture and intuition. The artist regards these notions as being as key tools in the creative process, which he describes as follows: “[...] perhaps this is the real theme of my work - existing in the very act of painting, where the final aesthetic effect is of secondary importance. [...]” Recognizing emotions as *a priori* places this creativity firmly with the mainstream of artistic expression. Olekszy sees in his painting an ideological convergence with the art of Poznań's “Bunt” Expressionists (1917-1925), who believed that the creative act allows one to find the spiritual essence of a thing, and that the artist acts as a kind of transmitter thanks to which this essence receives its visual form. In many ways, Maciej Olekszy shares this approach and outlook. For him, an important source of the creative act is the observation of those people being depicted - loved ones, whose images become visual variations on emotional relationships.

Regardless of their expressionist origins, Olekszy's *Heads* and *Nudes* are characterised by their visual intensity, wherein the oil medium is treated loosely as a liquid coating, covering large areas of the canvas, and thickened where the artist wants to highlight an anatomical detail, or to mark a connecting point of overlapping shapes. This freedom of gesture translates into a synthesis of shapes inspired by the observation of nature, which in turn gives an impression of the elusiveness of the created images. Their open form is each time the record of a painterly act, defined by the passage of time and emotional intensity. Hence, Olekszy's series of portraits and nudes can probably be understood as an intimate visual diary.

Milena Romanowska

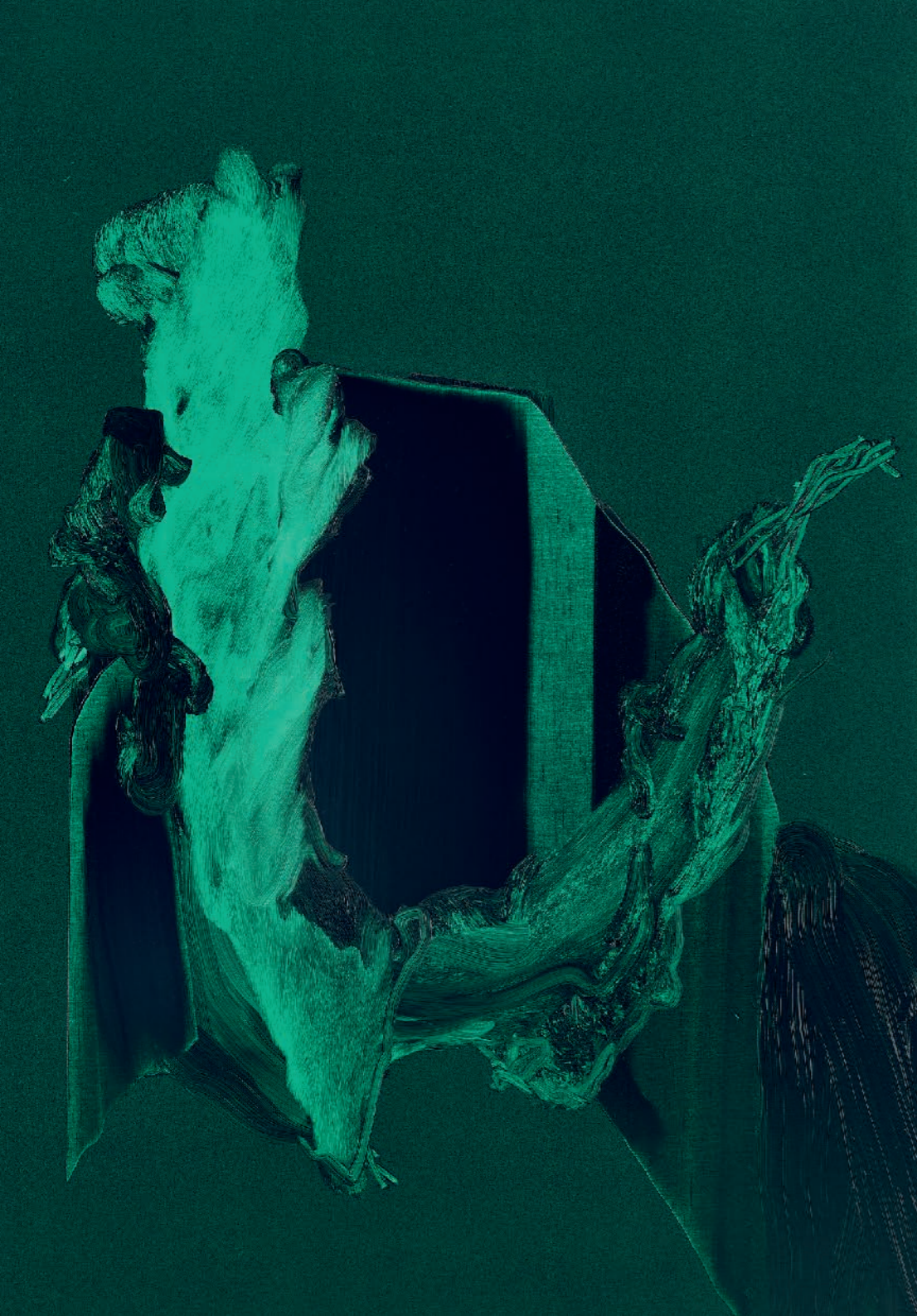
Daniel Lergon
Bez tytułu / Untitled
2023
turkus ftalowy, akryl, płótno / phthaloturquoise in acrylic, canvas

DANIEL LERGON MACIEJ OLEKSZY

Flow

ms¹

Wystawa *Daniel Lergon, Maciej Olekszy. Flow* jest pierwszym pokazem twórczości tych dwóch malarzy średniego pokolenia w Muzeum Sztuki w Łodzi. Zarówno berlińczyk Lergon, jak i związany z Poznaniem Olekszy znajdują się w specyficznym punkcie drogi twórczej, w którym to artystyczne uniwersum każdego z nich zostało skryształizowane w wyniku wieloletnich poszukiwań stylistycznych i technicznych, ściśle zresztą ze sobą związanych. Można powiedzieć inaczej – w przypadku Lergona i Olekszego eksploracja odbywa się wewnątrz świata, którego punkty graniczne zostały rozpoznane, a kierunek poszukiwań ma wektor skierowany raczej w głąb niż na zewnątrz. Polem łączącym *oeuvre* obydwu twórców jest skupienie na specyfice i właściwościach samego medium malarskiego, ze szczególnym uwzględnieniem jego materialności. Ich malarstwa nie da się w pełni określić za pomocą terminów odnoszących się tylko do zmysłu wzroku – istotne są tu również własności kojarzone z dotykiem, a pojęcia takie jak płynność czy strukturalność nasuwają się jako niezbędne w języku analizy. W praktyce artystycznej każdego z nich kluczową rolę odgrywa proces twórczy, z którego materialnym śladem styka się odbiorca.

Dla twórczości Daniela Lergona charakterystyczna jest postawa badawcza, skupienie na analizie wizualnych fenomenów, powstających dzięki interakcji mediów z odpowiednio spreparowanymi podłożami. Inaczej mówiąc, berliński malarz za pomocą przemyślanego wyboru zarówno „niemalarskich” tworzyw, jak i malarskich pigmentów dąży do wywołania zjawisk świetlnych i kolorystycznych, determinowanych dodatkowo przez rodzaj zastosowanego podkładu. Prezentacja jego malarstwa w Muzeum Sztuki składa się zasadniczo z dwóch części – pierwszej, złożonej z kilku obrazów pochodzących z wcześniejszych, monochromatycznych serii, takich jak: *Reflektiv*, *Metal* czy *Red on white*, i drugiej, którą tworzą prace z najnowszego cyklu *On Earth*.

Ten ostatni z wymienionych cykli w kontekście wcześniejszych eksperymentów berlińskiego twórcy z „niemalarskimi” tworzywami wyróżnia się sięgnięciem po tradycyjne medium, czyli farbę olejną, jak również porzuceniem jednorodnej skali barwnej na rzecz kontrastowych zestawień chromatycznych. Jednak sposób, w jaki Lergon pracuje z medium malarskim, nie byłby prawdopodobnie możliwy bez wcześniejszych wieloletnich doświadczeń z różnorodnymi materiałami i podłożami oraz z wykorzystaniem procesów chemicznych do wywołania efektów optycznych. W cyklu *On Earth* znowu, tak jak we wcześniejszych seriach – najważniejsza jest interakcja, to co wydarza się na styku oddziaływania na siebie różnych pigmentów. Założona niefiguratywność i skupienie na specyfice malarstwa jako medium wydaje się zbliżać twórczość Lergona do postulowanej przez Clementa Greenberga modernistycznej czystości i eliminacji funkcji narracyjnych. Jednak taka interpretacja nie uwzględniałaby zainteresowania tego twórcy naturą percepcji, procesami fizycznymi i fenomenem światła, tego, że na polu ograniczonym kształtem płótna poddaje on tworzywa i pigmenty transformacjom przywołującym echa przemian materii z odległej w czasie historii Ziemi.

W kontekście klasycznych gatunków malarskich można by uznać twórczość Macieja Olekszego za współczesną interpretację motywów aktu i portretu. O ile jego malarstwo jest figuratywne, to w sposób bardzo szczególny, taki, w którym fenomeny świata widzialnego

Daniel Lergon
Bez tytułu / Untitled
2023
zieleń ftalowa, olej, płótno / phthalogreen in oil, canvas

są tylko punktem startowym procesu syntezy. W jego trakcie redukcja kształtów prowadzi aż do granic abstrakcji, a trajektorię powstawania malarskiej kompozycji wyznacza kinetyka gestu i intuicja. Autor upatruje w niej kluczowego narzędzia procesu twórczego, który sam opisuje tak: „[...] być może to właśnie jest prawdziwym tematem mojej pracy – egzystowanie w malarskim akcie twórczym, gdzie estetyczny efekt końcowy ma drugorzędne znaczenie. [...]”. Uznanie emocji za podstawowy czynnik akt ten uruchamiający sytuuje tę twórczość zdecydowanie w nurcie ekspresji. Olekszy widzi w swoim malarstwie zbieżność ideową ze sztuką poznańskich ekspresjonistów spod znaku „Buntu”. Wierzyli oni, że akt twórczy pozwala dotrzeć do głębokich treści duchowych, a artysta pełni rolę swoistego przekaznika, dzięki któremu treści te otrzymują wizualną formę. Maciej Olekszy w pewnym zakresie podziela tę postawę. Istotnym źródłem aktu twórczego jest dla niego obserwacja osób portretowanych – bliskich, których wizerunki stają się wizualnymi wariacjami na temat relacji emocjonalnych.

Niezależnie jednak od ekspresjonistycznego rodowodu jego serie *Głów* czy *Aktów* cechuje niezwykła intensywność warstwy wizualnej. Medium olejne traktowane jest tu swobodnie jako płynna powłoka pokrywająca duże połacie płótna, zagęszczana tam, gdzie artysta chciał wydobyć anatomiczny detal czy zaznaczyć spięcie nakładających się kształtów. Swoboda gestu przekłada się na syntezę kształtów inspirowanych obserwacją natury, co z kolei przynosi wrażenie nieuchwytności powstałych wizerunków. Ich otwarta forma stanowi każdorazowo zapis aktu malarskiego, określonego przebiegiem czasu i emocjonalną intensywnością, stąd można chyba nazwać cykle portretów i aktów Olekszego rodzajem wizualnego dziennika intymnego.

Milena Romanowska

Maciej Olekszy
Głowa dziecka / Child's Head
2023
olej, płótno / oil, canvas

